

Ustawa o emeryturach pomostowych

Od 1 stycznia 2010 r. na pracodawcach ciąży obowiązek informacyjny wynikający z ustawy o emeryturach pomostowych. W zakładach pracy trwają prace nad stworzeniem wykazów stanowisk pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze oraz ewidencji pracowników wykonujących takie prace.

Pracodawca musi przedłożyć w ZUS-ie wykaz oraz ewidencję pracowników do 31 marca 2010 r. Wpis do ewidencji decydować będzie o nabyciu w przyszłości Twojego prawa do emerytury pomostowej. Wielu pracodawców decyduje się zaangażować w proces tworzenia tych dokumentów, oprócz działających w zakładzie pracy służb BHP oraz inspekcji pracy, także zakładowe organizacje związkowe.

Zadbaj, aby wykaz stanowisk pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze oraz ewidencja pracowników wykonujących takie prace odzwierciedlały rzeczywisty stan rzeczy.

Obowiązki pracodawców

Ustawa o emeryturach pomostowych wprowadziła obowiązek płatników składek do prowadzenia:

- 1) wykazów stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze,
- 2) ewidencji pracowników wykonujących takie prace, za których opłacana jest składka na **Fundusz Emerytur Pomostowych (FEP)**.

Wykaz stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze stanowi podstawę do przekazywania do właściwej jednostki organizacyjnej ZUS w comiesięcznej deklaracji rozliczeniowej informacji o liczbie stanowisk pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Na podstawie tej informacji ZUS stworzy centralny rejestr stanowisk pracy, na których wykonywane są takie prace. Ewidencja pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze stanowi z kolei podstawę do przekazania organowi rentowemu corocznego zgłoszenia danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. **Zgłoszenie za dany rok kalendarzowy, przekazywane do dnia 31 marca następnego roku kalendarzowego, stanowi podstawę wpisu pracownika do centralnego rejestru pracowników zatrudnionych przy pracach w**

szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

Przepisy nakładające na płatników składek wspomniane wyżej obowiązki informacyjne wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2010 r. W związku z tym w wielu zakładach pracy trwają właśnie prace nad stworzeniem wykazów stanowisk pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze oraz ewidencji pracowników wykonujących takie prace. Nie trzeba chyba nikogo przekonywać jak istotne z punktu widzenia przyszłych uprawnień emerytalnych jest zadbanie o to, aby odzwierciedlały one rzeczywisty stan rzeczy. W odróżnieniu od poprzednio obowiązujących przepisów w nowym systemie emerytalnym to **wpis do ewidencji decydować będzie o nabyciu w przyszłości prawa do emerytury pomostowej.**

Związek zawodowy i wykaz stanowisk

Wprawdzie ustawa o emeryturach pomostowych odpowiedzialnym za sporządzenie omawianych wykazów i ewidencji oraz za dokonanie zgłoszenia do ZUS czyni płatnika składek (pracodawcę), to jednak wielu pracodawców decyduje się zaangażować w proces tworzenia tych dokumentów, oprócz działających w zakładzie pracy służb BHP oraz inspekcji pracy, także zakładowe organizacje związkowe. Do kompetencji związków zawodowych należy bowiem sprawowanie kontroli nad przestrzeganiem prawa pracy oraz nadzór nad przestrzeganiem przepisów i zasad BHP (art. 23 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych). W przypadku stwierdzenia niezgodności działania pracodawcy z prawem związek zawodowy może wystąpić do odpowiedniego organu z żądaniem usunięcia stwierdzonej nieprawidłowości. Zgodnie z art. 28 ustawy o związkach zawodowych pracodawca ma obowiązek udzielić na żądanie związku zawodowego informacji niezbędnych do prowadzenia działalności związkowej, w szczególności informacji dotyczących warunków pracy i zasad wynagradzania. Przepis ten nabiera szczególnego znaczenia w związku z faktem, że ustawa o emeryturach pomostowych nie formułuje wprost obowiązku pracodawcy informowania ani zakładowej organizacji związkowej ani pracowników o ustalonym wykazie stanowisk pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Do obowiązków pracodawcy należy jedynie informowanie pracowników o dokonaniu wpisu do ewidencji pracowników zatrudnionych przy pracach w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Pracodawca nie ma nato-

miast, jak się wydaje, obowiązku informowania pracowników o niewpisaniu ich do tej ewidencji.

Odwołanie od decyzji pracodawcy

Warto w tym kontekście zauważyć, że przewidziane wprost w ustawie o emeryturach pomostowych procedury odwoławcze od ustalonych przez pracodawcę wykazów stanowisk pracy w szczególnych warunkach i o szczególnym charakterze oraz ewidencji pracowników zatrudnionych przy takich pracach mają ograniczony zakres. Prawo zgłoszenia skargi do PIP przysługuje tylko pracownikowi, który nie znalazł się w ewidencji pracowników wykonujących pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, za których jest obowiązek opłacania składek na FEP. Towarzyszy temu przyznanie PIP kompetencji do kontroli ewidencji pracowników wykonujących pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze oraz wydawania pracodawcom nakazów umieszczenia pracownika w ewidencji takich

pracowników. Przyjąć należy, że możliwość zgłoszenia skargi do PIP przysługuje również pracownikowi, który nie znalazł się w takiej ewidencji z powodu błędnego sporządzenia przez pracodawcę wykazu stanowisk pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Wydaje się również, że niezależnie od powyższego środka odwoławczego w razie błędnego sporządzenia przez pracodawcę wykazu stanowisk pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze zakładowej organizacji związkowej przysługiwać będzie możliwość żądania prawidłowego sporządzenia takiego wykazu w ramach sporu zbiorowego z pracodawcą. Zgodnie bowiem z art. 1 ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych przedmiotem sporu mogą być sprawy dotyczące warunków pracy.

• dr Marcin Zieleniecki

Więcej o emeryturach pomostowych:
<http://www.solidarnosc.org.pl/pl/emerytury-pomostowe.html>

Dane GUS

Infłacja

Infłacja w styczniu wyniosła 3,5 procent.

Resort finansów szacuje, że od grudnia ceny wzrosły o 0,5 procent.

„Ministerstwo Finansów szacuje, że wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w styczniu 2010 roku (miesiąc poprzedni = 100) wyniósł 100,5. Oznacza to, że roczna dynamika cen konsumpcyjnych w tym miesiącu może wynieść 103,5”.

PKB

Wartość dodana brutto w gospodarce narodowej w 2009 roku wzrosła o 1,7 proc. r/r (wobec 5,0 proc. r/r rok wcześniej).

Wartość dodana brutto w przemyśle wzrosła o 1,1 proc. (wobec 6,6 proc.), w budownictwie wzrosła o 4,7 proc. (wobec 9,1 proc.), a w sektorze usług rynkowych - o 2,5 proc. (wobec 5,3 proc.).

Popyt krajowy w spadł o 0,9 proc. r/r (wobec +5,5 proc.), spożycie ogółem wzrosło o 2,0 proc. (wobec 6,3 proc.), a spożycie indywidualne - o 2,3 proc. (wobec 5,9 proc.).

Przeciętne zatrudnienie i wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2009 r.

Wyszczególnienie	XII 2009			I–XII 2009
	w liczbach bezwzględnych	XI 2009 = 100	XII 2008 = 100	I–XII 2008 = 100
Sektor przedsiębiorstw				
Zatrudnienie w tys.	5254,9	99,8	98,2	98,8
Przeciętne wynagrodzenie ogółem (brutto) w zł	3652,40	107,3	106,5	104,4
w tym bez wypłat z zysku	3648,60	107,2	106,5	104,4

Materiał zebrała i opracowała: Maria Kościńska

Źródło: GUS, SIS, MPiPS